

Audito, apskaitos, turto vertinimo ir nemokumo valdymo tarnyba
prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos

Aktualūs 2016 metų apskaitos tvarkymo ir finansinių ataskaitų sudarymo klausimai įgyvendinus Apskaitos direktyvos nuostatus

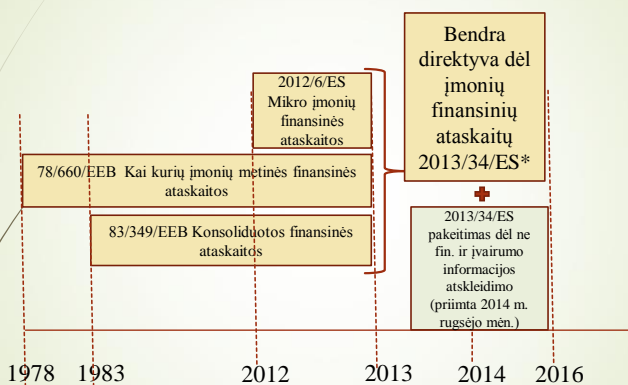
Pranešėjai:

Apskaitos standartų komiteto nariai
Laimutė Kazlauskienė
Vilija Baniienė
Romanas Skrebnevskis

2016 vasaris

ES direktyvų pakeitimai

2

*Europos Parlamento ir Tarybos direktyva dėl tam tikrų rūšių įmonių metinių finansinių ataskaitų, konsoliduotųjų finansinių ataskaitų ir susijusių pranešimų

3

Direktyvos nuostatos finansinėms ataskaitoms sudaryti taikomos nuo 2016 sausio 1 d.

Naujoji direktyva išskyrė 5 įmonių kategorijas:

1. Labai mažos.
2. Mažos.
3. Vidutinės.
4. Didelės.
5. Viešojo intereso.

Įgyvendinant direktyvą pakeisti:

1. Įmonių finansinės atskaitomybės įstatymas.
2. Įmonių grupių konsoliduotosios finansinės atskaitomybės įstatymas.
3. Verslo apskaitos standartai.

4

VAS nauja redakcija

Patvirtinti **naujos redakcijos pavyzdinis sąskaitų planas** ir verslo apskaitos standartai:

1 VAS	„Finansinė atskaitomybė“
2 VAS	„Balansas“
3 VAS	„Pelno (nuostolių) ataskaita“
4 VAS	„Nuosavo kapitalo pokyčių ataskaita“
6 VAS	„Aiškinamasis raštas“
10 VAS	„Pajamos“
11 VAS	„Sąnaudos“
16 VAS	„Konsoliduotosios finansinės ataskaitos ir investicijos į patrunuojamąsias įmones“
19 VAS	„Atidėjiniai, neapibrėžtieji įsipareigojimai ir turtas bei poataskaitiniai įvykiai“
28 VAS	„Įmonių likvidavimas“
29 VAS	„Tarpinė finansinė atskaitomybė“

VAS pakoreguoti

5

Patvirtinti šių verslo apskaitos standartų **pakeitimai**:

- 5 VAS „P pinigų srautų ataskaita“
- 8 VAS „Nuosavas kapitalas“
- 12 VAS „Ilgalaikis materialusis turtas“
- 13 VAS „Nematerialusis turtas“
- 14 VAS „Verslo jungimai“
- 15 VAS „Investicijos į asocijuotąsias įmones“
- 17 VAS „Biologinis turtas“
- 18 VAS „Finansinis turtas ir finansiniai įsipareigojimai“
- 20 VAS „Nuoma, lizingas (finansinė nuoma) ir panauda“
- 22 VAS „Užsienio valiutos kurso pasikeitimas“
- 24 VAS „Pelno mokestis“
- 26 VAS „Išvestinės finansinės priemonės“
- 35 VAS „Įmonių pertvarkymas“
- 38 VAS „Neribotos civilinės atsakomybės juridinių asmenų ir mažųjų bendriųjų buhalterinė apskaita ir finansinės ataskaitos“
- 41 VAS „Įmonių skaidymas“
- 30 VAS „Susiję asmenys“ **panaikintas.**

VAS pokyčiai dėl finansinių ataskaitų (FA)

6

1-asis VAS „Finansinė atskaitomybė“

LABAI MAŽOS ĮMONĖS

- ▶ Labai mažos įmonės gali sudaryti tokį finansinių ataskaitų rinkinį:
 - ▶ **trumpas balansas;**
 - ▶ **trumpa pelno (nuostolių) ataskaita.**
- ▶ Labai mažos įmonės, **kurios pasirenka** rengti nurodytą finansinių ataskaitų rinkinį, atlikdamos paskesnę investicinio, biologinio ir finansinio turto, finansinių įsipareigojimų ir išvestinių finansinių priemonių vertinimą netaiko tikrosios vertės būdo.
- ▶ Labai mažos įmonės, **kurios nepasirenka** nurodyto finansinių ataskaitų rinkinio, taiko tokius pačius finansinių ataskaitų sudarymo ir apskaitos tvarkymo reikalavimus, kaip ir mažos įmonės.

VAS pokyčiai dėl FA

7

1-asis VAS „Finansinė atskaitomybė“

MAŽOS ĮMONĖS

- Mažų įmonių finansinių ataskaitų rinkinį sudaro:
 - balansas arba sutrumpintas balansas;
 - pelno (nuostolių) ataskaita;
 - aiškinamasis raštas.
- Mažos įmonės savo nuožiūra taip pat gali pasirinkti sudaryti pinigų srautų ir nuosavo kapitalo pokyčių ataskaitas.

VAS pokyčiai dėl FA

8

1-asis VAS „Finansinė atskaitomybė“

VIDUTINĖS IR DIDELĖS ĮMONĖS

- Vidutinių ir didelių įmonių finansinių ataskaitų rinkinį sudaro:
 - balansas;
 - pelno (nuostolių) ataskaita;
 - pinigų srautų ataskaita;
 - nuosavo kapitalo pokyčių ataskaita;
 - aiškinamasis raštas.
- ĮFA įst. 4 str. 9.: **Viešojo intereso įmonėms, valstybės ir savivaldybės įmonėms** visais atvejais taikomi tokie patys reikalavimai kaip didelėms įmonėms

VAS pokyčiai dėl FA

9

1-asis VAS „Finansinė atskaitomybė“

- VAS nustatytos finansinių ataskaitų formos ir jose pateikti **straipsniai yra privalomi**, kai teisės aktų nustatytais atvejais ir tvarka finansinės ataskaitos skelbiamos viešai Juridinių asmenų registre.
- Įmonės **savo nuožiūra negali**
 - **keisti** nustatytų finansinių ataskaitų formų,
 - **įrašyti** kitokius straipsnių pavadinimus,
 - **įterpti** naujus ar išbraukti esamus straipsnius,
 - **juos pergrupuoti** net ir tuo atveju, kai juose nurodytos sumos lygios nuliui.
- Finansinių ataskaitų formose privalomų straipsnių sumas galima išskaidyti į smulkesnes sudėtines dalis ir parodyti atskirose eilutėse ir stulpeliuose **tik tuo atveju**, jei yra šios dvi sąlygos:
 - to reikia dėl įmonės veiklos specifikos;
 - būtina norint pateikti tikrą ir teisingą informaciją apie įmonės finansinę būklę, veiklos rezultatus ir pinigų srautus, jei įmonė sudaro pinigų srautų ataskaitą.

VAS pokyčiai dėl FA

10

1-asis VAS „Finansinė atskaitomybė“

Finansinėse ataskaitose turi būti nurodoma:

- Ataskaitas teikiančios įmonės **teisinė forma**, pavadinimas, kodas, buveinė (adresas), **registas**, **kuriame kaupiami ir saugomi duomenys**. Jei įmonė **likviduojama, reorganizuojama ar yra bankrutavusi**, nurodomas jos **teisinis statusas**.
- Finansines ataskaitas pasirašančio įmonės **vadovo ir vyriausiojo buhalterio (buhalterio) arba kito asmens**, kuris pagal Buhalterinės apskaitos įstatymą gali tvarkyti įmonės buhalterinę apskaitą, **pareigos, vardas ir pavardė**.

VAS pokyčiai dėl FA

11

2-asis VAS „Balansas“

4 BALANSO FORMOS:

- ▶ Trumpas balansas;
- ▶ Sutrumpintas balansas;
- ▶ Balansas;
- ▶ Valstybės ir savivaldybės įmonių balansas

▶ **Neliko atskirų balanso formų žemės ūkio įmonėms**

VAS pokyčiai dėl FA

12

2-asis VAS „Balansas“

- ▶ **Trumpas** balansas **tik labai mažoms įmonėms, kurios pasirinks** taikyti išimtis
- ▶ **Sutrumpintas** balansas
 - ▶ mažoms įmonėms, pasirinkusioms rengti sutrumpintą balansą
 - ▶ labai mažoms įmonėms, nepasirinkusioms taikyti išimčių ir pasirinkusių rengti sutrumpintą balansą
 - ▶ visus verslo apskaitos standartus taikančioms mažosioms bendrijoms
 - ▶ visus verslo apskaitos standartus taikantiems neribotos civilinės atsakomybės juridiniams asmenims, išskyrus tikrąsias ūkines bendrijas ir komanditines ūkines bendrijas, kurių visi tikrieji nariai yra akcinės bendrovės ar uždarnosios akcinės bendrovės

VAS pokyčiai dėl FA

2-asis VAS „Balansas“

- **Balansas**
 - Mažoms įmonėms, nepasirinkusioms rengti sutrumpinto balanso
 - Vidutinėms įmonėms
 - Didelėms įmonėms
- **Valstybės įmonių ir savivaldybės įmonių balansas** valstybės įmonėms ir savivaldybės įmonėms

VAS pokyčiai dėl FA

2-asis VAS „Balansas“

- Turtui priskiriamos ateinančių laikotarpių sąnaudos ir sukauptos pajamos, kurios neskirstomos į ilgalaikes ir trumpalaikes.
- Įsipareigojimams priskiriamos dotacijos, atidėjiniai, sukauptos sąnaudos ir ateinančių laikotarpių pajamos, kurios neskirstomos į ilgalaikes ir trumpalaikes.
 - **Dotacijos laikomos įsipareigojimu**, nes įmonė įsipareigoja įvykdyti dotacijos teikėjo nustatytas sąlygas.
 - **Atidėjiny** – tai įsipareigojimas, kurio galutinės įvykdymo sumos arba įvykdymo laiko negalima tiksliai nustatyti, tačiau galima patikimai įvertinti.

VAS pokyčiai dėl FA

2-asis VAS „Balansas“

LABAI MAŽŲ ĮMONIŲ TRUMPAME BALANSE pateikiama informacija:

- A. Ilgalaikis turtas;
 1. Materialusis turtas;
 2. Kitas ilgalaikis turtas;
- B. Trumpalaikis turtas;
 1. Atsargos;
 2. Kitas trumpalaikis turtas;
- **C. Ateinančių laikotarpių sąnaudos ir sukauptos pajamos;**
- D. Nuosavas kapitalas;
- E. Dotacijos, subsidijos;
- F. Atidėjiniai;
- G. Mokėtinos sumos ir kiti įsipareigojimai;
 1. Po vieno metų mokėtinos sumos ir kiti ilgalaikiai įsipareigojimai;
 2. Per vienus metus mokėtinos sumos ir kiti trumpalaikiai įsipareigojimai;
- **H. Sukauptos sąnaudos ir ateinančių laikotarpių pajamos.**

VAS pokyčiai dėl FA

2-asis VAS „Balansas“

Kai labai mažos įmonės pasirenka rengti trumpą balansą ir todėl nerengia aiškinamojo rašto, jos **po trumpu balansu (priede) pateikia, jei turi, tokią informaciją:**

- Balanse neparodytų finansinių pasižadėjimų, garantijų, neapibrėžtųjų įsipareigojimų ir neapibrėžtojo turto bendras sumas, nurodo visų reikšmingų užstatų rūšį ir pobūdį.
- Visus pasižadėjimus, susijusius su pensijomis pagal ilgalaikio atlygio planus, įmonių grupės įmonėmis, pagal jungtinės veiklos sutartį kontroliuojamomis bendrosiomis įmonėmis arba asocijuotosiomis įmonėmis.
- Įmonės vadovui, valdymo ir priežiūros organų nariams išmokėtų avansų ir suteiktų paskolų sumas, nurodo palūkanų normas, pagrindines paskolų sąlygas ir visas sugražintas, nurašytas arba atsisakytas sumas, taip pat už šiuos asmenis teikiant visų rūšių garantijas įmonės prisiimtų pasižadėjimų sumą, atskirai nurodo įmonės vadovui, valdymo ir priežiūros organų nariams tenkančią sumą.
- Apie savas akcijas:
- Visų įmonės įsigytų ir turimų savų akcijų skaičių, jų nominaliąją vertę ir įstatinio kapitalo dalį, kurią tos akcijos sudaro.
- Per ataskaitinį laikotarpį įsigytų ir perleistų savų akcijų skaičių, jų nominaliąją vertę ir įstatinio kapitalo dalį, kurią tos akcijos sudaro.
- Jeigu savos akcijos išsigyjamos ar perleidžiamos už užmokestį, jų apmokėjimą.
- Įmonės savų akcijų išsigijimo per ataskaitinį laikotarpį priežastis.

VAS pokyčiai dėl FA

2-asis VAS „Balansas“

17

SUTRUMPINTAS BALANSAS

Eil. Nr.	Straipsniai
	TURTAS
A.	ILGALAIKIS TURTAS
1.	Nematerialusis turtas
2.	Materialusis turtas
3.	Finansinis turtas
4.	Kitas ilgalaikis turtas
B.	TRUMPALAIKIS TURTAS
1.	Atsargos
2.	Per vienus metus gautinos sumos
3.	Trumpalaikės investicijos
4.	Pinigai ir pinigų ekvivalentai
C.	ATEINANČIŲ LAIKOTARPIŲ SAŪNAUDOS IR SUKAUPTOS PAJAMOS
	TURTO IŠ VISO
	NUOSAVAS KAPITALAS IR ĮSIPAREIGOJIMAI
D.	NUOSAVAS KAPITALAS
1.	Kapitalas
2.	Akcijų priedai
3.	Perkainojimo rezervas
4.	Rezervai
5.	Nepaskirstytasis pelnas (nuostoliai)
E.	DOTACIJOS, SUBSIDIJOS
F.	ATIDĖJINIAI
G.	MOKĖTINOS SUMOS IR KITI ĮSIPAREIGOJIMAI
1.	Po vienu metų mokėtinos sumos ir kiti ilgalaikiai įsipareigojimai
2.	Per vienus metus mokėtinos sumos ir kiti trumpalaikiai įsipareigojimai
H.	SUKAUPTOS SAŪNAUDOS IR ATEINANČIŲ LAIKOTARPIŲ PAJAMOS
	NUOSAVO KAPITALO IR ĮSIPAREIGOJIMŲ IŠ VISO

VAS pokyčiai dėl FA

2-asis VAS „Balansas“ -ilgalaikis turtas

18

Eil. Nr.	Straipsniai
	TURTAS
A.	ILGALAIKIS TURTAS
1.	NEMATERIALUSIS TURTAS
1.1.	Plėtos darbai
1.2.	Prestizas
1.3.	Programinė įranga
1.4.	Koncesijos, patentai, licencijos, prekių ženklai ir panašios teisės
1.5.	Kitas nematerialusis turtas
1.6.	Sumokėti avansai
2.	MATERIALUSIS TURTAS
2.1.	Žemė
2.2.	Pastatai ir statiniai
2.3.	Mašinos ir įranga
2.4.	Transporto priemonės
2.5.	Kiti įrenginiai, prietaisai ir įrankiai
2.6.	Investicinis turtas
2.6.1.	Žemė
2.6.2.	Pastatai
2.7.	Sumokėti avansai ir vykdomi materialiojo turto statybos (gamybos) darbai
3.	FINANSINIS TURTAS
3.1.	Įmonių grupės įmonių akcijos
3.2.	Paskolos įmonių grupės įmonėms
3.3.	Iš įmonių grupės įmonių gautinos sumos
3.4.	Asocijuotųjų įmonių akcijos
3.5.	Paskolos asocijuotosioms įmonėms
3.6.	Iš asocijuotųjų įmonių gautinos sumos
3.7.	Ilgalaikės investicijos
3.8.	Po vienu metų gautinos sumos
3.9.	Kitas finansinis turtas
4.	KITAS ILGALAIKIS TURTAS
4.1.	Atidėtojo pelno mokesčio turtas
4.2.	Biologinis turtas
4.3.	Kitas turtas

VAS pokyčiai dėl FA

19

2-asis VAS „Balansas“-trumpalaikis turtas

B.	TRUMPALAIKIS TURTAS
1.	ATSARGOS
1.1.	Žaliavos, medžiagos ir komplektavimo detalės
1.2.	Nebaigta produkcija ir vykdomi darbai
1.3.	Produkcija
1.4.	Pirktos prekės, skirtos perparduoti
1.5.	Biologinis turtas
1.6.	Ilgalaikis materialusis turtas, skirtas parduoti
1.7.	Sumokėti avansai
2.	PER VIENUS METUS GAUTINOS SUMOS
2.1.	Pirkėjų skolos
2.2.	Įmonių grupės įmonių skolos
2.3.	Asocijuotųjų įmonių skolos
2.4.	Kitos gautinos sumos
3.	TRUMPALAIKĖS INVESTICIJOS
3.1.	Įmonių grupės įmonių akcijos
3.2.	Kitos investicijos
4.	PINIGAI IR PINIGŲ EKVIVALENTAI
C.	ATEINANČIŲ LAIKOTARPIŲ SAŪNAUDOS IR SUKAUPTOS PAJAMOS
	TURTO IŠ VISO

VAS pokyčiai dėl FA

20

2-asis VAS „Balansas“-nuosavas kapitalas, dotacijos, subsidijos, atidėjiniai

	NUOSAVAS KAPITALAS IR ĮSIPAREIGOJIMAI
D.	NUOSAVAS KAPITALAS
1.	KAPITALAS
1.1.	Įstatinis (pasirašytasis) arba pagrindinis kapitalas
1.2.	Pasirašytasis neapmokėtas kapitalas (-)
1.3.	Savos akcijos, pajai (-)
2.	AKCIJŲ PRIEDAI
3.	PERKAINOJIMO REZERVAS
4.	REZERVAI
4.1.	Privalomasis rezervas arba atsargos (rezervinis) kapitalas
4.2.	Savoms akcijoms įsigyti
4.3.	Kiti rezervai
5.	NEPASKIRSTYTASIS PELNAS (NUOSTOLIAI)
5.1.	Ataskaitinių metų pelnas (nuostoliai)
5.2.	Ankstesnių metų pelnas (nuostoliai)
E.	DOTACIJOS, SUBSIDIJOS
F.	ATIDĖJINIAI
1.	Pensijų ir panašių įsipareigojimų atidėjiniai
2.	Mokesčių atidėjiniai
3.	Kiti atidėjiniai

VAS pokyčiai dėl FA

21

2-asis VAS „Balansas“ - mokėtinos sumos ir kiti įsipareigojimai

G.	MOKĖTINOS SUMOS IR KITI ĮSIPAREIGOJIMAI
1.	PO VIENŲ METŲ MOKĖTINOS SUMOS IR KITI ILGALAIKIAI ĮSIPAREIGOJIMAI
1.1.	Skoliniai įsipareigojimai
1.2.	Skolos kredito įstaigoms
1.3.	Gauti avansai
1.4.	Skolos tiekėjams
1.5.	Pagal vekselius ir čekius mokėtinos sumos
1.6.	Įmonių grupės įmonėms mokėtinos sumos
1.7.	Asocijuotosioms įmonėms mokėtinos sumos
1.8.	Kitos mokėtinos sumos ir ilgalaikiai įsipareigojimai
2.	PER VIENUS METUS MOKĖTINOS SUMOS IR KITI TRUMPALAIKIAI ĮSIPAREIGOJIMAI
2.1.	Skoliniai įsipareigojimai
2.2.	Skolos kredito įstaigoms
2.3.	Gauti avansai
2.4.	Skolos tiekėjams
2.5.	Pagal vekselius ir čekius mokėtinos sumos
2.6.	Įmonių grupės įmonėms mokėtinos sumos
2.7.	Asocijuotosioms įmonėms mokėtinos sumos
2.8.	Pelno mokesčio įsipareigojimai
2.9.	Su darbo santykiais susiję įsipareigojimai
2.10.	Kitos mokėtinos sumos ir trumpalaikiai įsipareigojimai
H.	SUKAUPOTOS ŠANAUDOS IR ATEINANČIŲ LAIKOTARPIŲ PAJAMOS NUOSAVO KAPITALO IR ĮSIPAREIGOJIMŲ IŠ VISO

VAS pokyčiai dėl FA

22

2-asis VAS „Balansas“

VALSTYBĖS IR SAVIVALDYBĖS ĮMONIŲ BALANSAS

NUOSAVAS KAPITALAS IR ĮSIPAREIGOJIMAI

- D. NUOSAVAS KAPITALAS
- 1. ĮMONĖS SAVININKO KAPITALAS
- 2. TURŲ, KURIS PAGAL ĮSTATYMUS GALI BŪTI TIK VALSTYBĖS NUOSAVYBĖ, ATITINKANTIS KAPITALAS
- 3. CENTRALIZUOTAI VALDOMĄ VALSTYBĖS TURŲ ATITINKANTIS KAPITALAS
- Kiti straipsnių pokyčiai pagal apskaitos direktyvos reikalavimus analogiškai kaip nesutrumpintoje balanso formoje

VAS pokyčiai dėl FA

3 VAS „Pelno (nuostolių) ataskaita“

DVI PELNO (NUOSTOLIŲ) ATASKAITOS FORMOS

- **Trumpa pelno (nuostolių) ataskaita**, skirta tik labai mažoms įmonėms (pagal pobūdį)
- **Pelno (nuostolių) ataskaita** (pagal paskirtį), skirta visoms kitoms įmonėms
- **Neliko** pelno (nuostolių) ataskaitos formos, skirtos tik žemės ūkio įmonėms

VAS pokyčiai dėl FA

3 VAS „Pelno (nuostolių) ataskaita“

TRUMPA PELNO (NUOSTOLIŲ) ATASKAITA

1. Pardavimo pajamos;
2. Kitos pajamos;
3. Įsigytos atsargos ir sunaudoti ištekliai;
4. Atsargų likučio pokytis;
5. Su darbo santykiais susijusios sąnaudos;
6. Nusidėvėjimas, amortizacija ir turto vertės sumažėjimas;
7. Kitos sąnaudos;
8. Pelno mokestis;
9. Grynasis pelnas (nuostoliai).

VAS pokyčiai dėl FA

3 VAS „Pelno (nuostolių) ataskaita“

PELNO (NUOSTOLIŲ) ATASKAITA

1. Pardavimo pajamos;
2. Pardavimo savikaina;
3. **Biologinio turto tikrosios vertės pokytis;**
4. Bendrasis pelnas (nuostoliai);
5. Pardavimo sąnaudos;
6. Bendrosios ir administracinės sąnaudos;
7. Kitos veiklos rezultatai;
8. **Investicijų į patrunuojančiosios, patrunuojamųjų ir asocijuotųjų įmonių akcijas pajamos;**
9. **Kitų ilgalaikių investicijų ir paskolų pajamos;**
10. **Kitos palūkanų ir panašios pajamos;**
11. **Finansinio turto ir trumpalaikių investicijų vertės sumažėjimas;**
12. **Palūkanų ir kitos panašios sąnaudos;**
13. Pelnas (nuostoliai) prieš apmokestinimą;
14. Pelno mokestis;
15. Grynas pelnas (nuostoliai).

VAS pokyčiai dėl FA

4 VAS „Nuosavo kapitalo pokyčių ataskaita“

Vietoj buvusių 4 - 3 nuosavo kapitalo pokyčių ataskaitos formos:

- visoms įmonėms (įskaitant žemės ūkio įmones ir mažas įmones, savo nuožiūra pasirinkusias rengti šią ataskaitą,)
- valstybės įmonėms ir savivaldybės įmonėms
- visus verslo apskaitos standartus taikantiems neribotos civilinės atsakomybės juridiniams asmenims, išskyrus tikrąsias ūkines bendrijas ir komanditines ūkines bendrijas, kurių visi tikrieji nariai yra akcinės bendrovės ar uždarnosios akcinės bendrovės, savo nuožiūra pasirinkusiems rengti nuosavo kapitalo pokyčių ataskaitą
- **žemės ūkio įmonėms atskiros nuosavo kapitalo pokyčių ataskaitos nuo 2016-01-01 nėra**

VAS pokyčiai dėl FA

4 VAS „Nuosavo kapitalo pokyčių ataskaita“

PAGRINDINIAI POKYČIAI FORMOSE

- Eilutės pavadinimas „Finansinio turto vertės padidėjimas (sumažėjimas)“ pakeistas į „**Veiksmingos apsidraudimo priemonės vertės padidėjimas (sumažėjimas)**“
- Eilučių pavadinimai pataisyti siekiant pritaikyti formas ir tarpinio atskaitinio laikotarpio finansinėms ataskaitoms sudaryti

VAS pokyčiai dėl FA

5 VAS „P pinigų srautų ataskaita“

- Mažos įmonės, savo nuožiūra pasirinkusios rengti pinigų srautų ataskaitą, šią ataskaitą sudaro pagal standarto 1 ir 2 prieduose pateiktas pinigų srautų ataskaitos formas
- Atsižvelgiant į balanso formų pokyčius **daugiausia pakeitimų** atlikta **netiesioginiu** būdu sudaromos pinigų srautų ataskaitos formoje
- Atsižvelgiant į Valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymo nuostatas dėl į biudžetą mokamos pelno dalies ir valstybės įmonių klausimus, kaip parodyti šią pelno dalį, valstybės ir savivaldybės įmonių pinigų srautų ataskaitos finansinės veiklos pinigų srautai papildyti nauja eilute *Į valstybės ar savivaldybės biudžetą mokama įmonės pelno įmoka.*

VAS pokyčiai dėl FA

29

5 VAS „Pinigų srautų ataskaita“

Netiesioginiu būdu sudaromos PSA pagrindinės veiklos pinigų srautai

Iki 2016 m. sausio 1 d.	Nuo 2016 m. sausio 1 d.
1. Pagrindinės veiklos pinigų srautai	1. Pagrindinės veiklos pinigų srautai
1.1. Grynasis pelnas (nuostoliai)	1.1. Grynasis pelnas (nuostoliai)
1.2. Nusidėvėjimo ir amortizacijos sąnaudos	1.2. Nusidėvėjimo ir amortizacijos sąnaudos
1.3. Po vienerių metų gautinų sumų (padidėjimas) sumažėjimas	1.3. Ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto perleidimo rezultatų eliminavimas
1.4. Atsargų (padidėjimas) sumažėjimas	1.4. Finansinės ir investicinės veiklos rezultatų eliminavimas
1.5. Išankstinių apmokėjimų (padidėjimas) sumažėjimas	1.5. Kitų nepiniginųjų sandorių rezultatų eliminavimas
1.6. Nėšantųjų vykdymui suteiktų (padidėjimas) sumažėjimas	1.6. Iš įmonių grupės įmonių ir asocijuotųjų įmonių gautinų sumų sumažėjimas (padidėjimas)
1.7. Pirkėjų išskolinimo (padidėjimas) sumažėjimas	1.7. Kitų po vienerių metų gautinų sumų sumažėjimas (padidėjimas)
1.8. Diskontinių ir asocijuotų įmonių skolų (padidėjimas) sumažėjimas	1.8. Atidėtojo pelno mokesčio turto sumažėjimas (padidėjimas)
1.9. Kitų gautinų sumų (padidėjimas) sumažėjimas	1.9. Atsargų, išskyrus sumokėtus avansus, sumažėjimas (padidėjimas)
1.10. Kito trumpalaikio turto (padidėjimas) sumažėjimas	1.10. Sumokėtų avansų sumažėjimas (padidėjimas)
1.11. Ilgalaikių skolų tiekėjams ir gautų išankstinių apmokėjimų padidėjimas (sumažėjimas)	1.11. Pirkėjų skolų sumažėjimas (padidėjimas)
1.12. Trumpalaikių skolų tiekėjams ir gautų išankstinių apmokėjimų padidėjimas (sumažėjimas)	1.12. Įmonių grupės įmonių ir asocijuotųjų įmonių skolų sumažėjimas (padidėjimas)
1.13. Pelno mokesčio įsipareigojimų padidėjimas (sumažėjimas)	1.13. Kitų gautinų sumų sumažėjimas (padidėjimas)
1.14. Su darbo santykiais susijusių įsipareigojimų padidėjimas (sumažėjimas)	1.14. Trumpalaikių investicijų sumažėjimas (padidėjimas)
1.15. Ateinančių padidėjimas (sumažėjimas)	1.15. Ateinančių laikotarpių sąnaudų ir sukauptų pajamų sumažėjimas (padidėjimas)
1.16. Kitų mokėtinų sumų ir įsipareigojimų padidėjimas (sumažėjimas)	1.16. Atidėtinų padidėjimas (sumažėjimas)
1.17. Ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto perleidimo rezultatų eliminavimas	1.17. Ilgalaikių skolų tiekėjams ir gautų avansų padidėjimas (sumažėjimas)
1.18. Finansinės ir investicinės veiklos rezultatų eliminavimas	1.18. Pagal vekselius ir čekius po vienerių metų mokėtinų sumų padidėjimas (sumažėjimas)
1.19. Kitų nepiniginųjų straipsnių eliminavimas	1.19. Ilgalaikių skolų įmonių grupės įmonėms ir asocijuotosioms įmonėms padidėjimas (sumažėjimas)
	1.20. Trumpalaikių skolų tiekėjams ir gautų avansų padidėjimas (sumažėjimas)
	1.21. Pagal vekselius ir čekius per vienus metus mokėtinų sumų padidėjimas (sumažėjimas)
	1.22. Trumpalaikių skolų įmonių grupės įmonėms ir asocijuotosioms įmonėms padidėjimas (sumažėjimas)
	1.23. Pelno mokesčio įsipareigojimų padidėjimas (sumažėjimas)
	1.24. Su darbo santykiais susijusių įsipareigojimų padidėjimas (sumažėjimas)
	1.25. Kitų mokėtinų sumų ir įsipareigojimų padidėjimas (sumažėjimas)
	1.26. Sukauptų sąnaudų ir ateinančių laikotarpių pajamų padidėjimas (sumažėjimas)

VAS pokyčiai dėl FA

30

29 VAS „Tarpinė finansinė atskaitomybė“

Pakeistas reikalavimas dėl informacijos pateikimo NKPA:

nuosavo kapitalo pokyčių ataskaitoje – užpraėjusių finansinių metų likučiai, pokyčiai per praėjusius finansinius metus, praėjusių finansinių metų likučiai, pokyčiai per tarpinį atskaitinį laikotarpį ir paskutinės tarpinio atskaitinio laikotarpio dienos likučiai; **(nereikia išskirti praėjusių finansinių metų atitinkamo tarpinio atskaitinio laikotarpio duomenų)**

Kiti VAS pokyčiai

31

8 VAS „Nuosavas kapitalas“

Pakoreguotos sąvokų apibrėžtys: Akcijų priedai, Įmonės nuosavas kapitalas, Nepaskirstytasis pelnas, Nepaskirstytieji nuostoliai, Perkainojimo rezervas, Rezervas savoms akcijoms įsigyti, Savos akcijos.

12 VAS „Ilgalaikis materialusis turtas“

5¹ p. Labai maža įmonė, rengianti 1-ojo verslo apskaitos standarto „Finansinė atskaitomybė“ 8 punkte nustatytą finansinių ataskaitų rinkinį, taiko šio standarto nuostatas ir naudojami 85¹ punkte nustatyta išimtimi.

6.4. Turto, kurio pardavimas yra įmonės **pagrindinė** veikla, apskaitai. Tokio turto apskaitai taikomos 9-ojo verslo apskaitos standarto „Atsargos“ nuostatos.

Pakoreguotos sąvokų apibrėžtys: Biologinis turtas, Investicinis turtas, Tikroji vertė.

Kiti VAS pokyčiai

32

15, 17, 29, 101 punktuose žodžių junginys „Veiklos sąnaudos“ pakeistas į „Pardavimo, bendrosios ir administracinės sąnaudos“.

47 p. <...>

47.1. žemė ir įsigytos teisės į ją;

47.2. pastatai, statiniai ir įsigytos teisės į juos;

82 p. (redakcinio pobūdžio)

85¹ p. Labai maža įmonė, rengianti 1-ojo verslo apskaitos standarto „Finansinė atskaitomybė“ 8 punkte nustatytą finansinių ataskaitų rinkinį, investicinio turto apskaitai taiko **tik įsigijimo savikainos būdą**.

105 p. pripažintas netekusiu galios.

Kiti VAS pokyčiai

33

13 VAS „Nematerialusis turtas“

45 p. Nematerialiojo turto naudingo tarnavimo laiko įvertinimas tampa nepatikimas, jei naudingo tarnavimo laikas ilgas. Dėl to nematerialiojo turto – plėtos darbų ir prestižo – **naudingo tarnavimo laikas**, per kurį turtas amortizuojamas, **turėtų būti ne ilgesnis kaip 5 metai**. Jei yra patikimų įrodymų, kad nematerialiojo turto naudingo tarnavimo laikas bus ilgesnis, įmonė gali nustatyti ilgesnį naudingo tarnavimo laiką.

14 VAS „Verslo jungimai“

Pakoreguotos sąvokų apibrėžtys: Patronuojamoji (dukterinė) įmonė, Mažumos dalis, Patronuojančioji įmonė, Tikroji vertė.

Kiti VAS pokyčiai

14 VAS

34

48 p. Prestižas turi būti amortizuojamas. Prestižo amortizacijos laikas visada ribotas. **Rekomenduojama nustatyti 5 metų prestižo amortizacijos laiką**, tačiau išimtiniais atvejais gali būti nustatomas ir ilgesnis, jeigu įmonė turi patikimų įrodymų, kad šio turto naudingo tarnavimo laikas bus ilgesnis.

61¹ p. Gali būti atvejų, kai viena įmonių grupės patronuojamoji įmonė turi įsigijusi kitos patronuojamosios įmonės akcijų. Jungiant šias bendro pavaldumo įmones, turi būti eliminuojama įsigytosios patronuojamosios įmonės, kurios akcijas yra įsigijusi kita patronuojamoji įmonė, nuosavo kapitalo dalis, proporcinga įsigijusiai įmonei priklausančių įsigytosios įmonės akcijų daliai, ir įsigijusios patronuojamosios įmonės balansinė tų akcijų vertė. Jei akcijų balansinė vertė buvo didesnė ar mažesnė negu jų nominali vertė, eliminuojant investiciją, susidariusiu skirtumu atitinkamai mažinama ar didinama nepaskirstytasis pelnas (nuostoliai).

Kiti VAS pokyčiai

35

15 VAS „Investicijos į asocijuotąsias įmones“

Pakoreguotos sąvokų apibrėžtys: Asocijuotoji įmonė, Patruojamoji (dukterinė) įmonė, Reikšmingas poveikis įmonei.

18 p. Jeigu konsoliduotosiose finansinėse ataskaitose investicijos į asocijuotąsias įmones parodomos vadovaujantis šio standarto 7 punkto nuostata, tai įsigytos investicijos, užregistruotos įsigijimo savikaina, vertė vėliau didinama ar mažinama tos asocijuotosios įmonės grynojo turto dalies pokyčiais, įvykusiais po įsigijimo. **Konsoliduotojoje pelno (nuostolių) ataskaitoje dividendų pajamos nerodomas, o gautinų ar gautų dividendų suma sumažina investicijos balansinę vertę.**

18¹ p. Jei asocijuotoji įmonė yra kitos įmonių grupės patruojančioji įmonė, investuotojo konsoliduotosiose finansinėse ataskaitose investicijos į asocijuotąją įmonę vertė nuosavybės metodu nustatoma pagal asocijuotosios įmonės, kaip kitos įmonių grupės patruojančiosios įmonės, rengiamas konsoliduotąsias finansines ataskaitas.

Kiti VAS pokyčiai

36

17 VAS „Biologinis turtas“

2¹ p. Labai maža įmonė, rengianti 1-ojo verslo apskaitos standarto „Finansinė atskaitomybė“ 8 punkte nustatytą finansinių ataskaitų rinkinį, taiko šio standarto nuostatas ir **naudojasi 10¹ punkte nustatyta išimtimi.**

10¹ p. Labai maža įmonė, rengianti 1-ojo verslo apskaitos standarto „Finansinė atskaitomybė“ 8 punkte nustatytą finansinių ataskaitų rinkinį, pirmą kartą pripažindama ir paskutinę ataskaitinio laikotarpio dieną vertindama biologinį turtą, o iš jo gautus žemės ūkio produktus pirminio pripažinimo metu, **naudoja įsigijimo (pasigaminimo) savikainos būdą.**

18 VAS „Finansinis turtas ir finansiniai įsipareigojimai“

2¹ p. Labai maža įmonė, rengianti 1-ojo verslo apskaitos standarto „Finansinė atskaitomybė“ 8 punkte nustatytą finansinių ataskaitų rinkinį, taiko šio standarto nuostatas ir **naudojasi XIII skyriuje nustatytais išimtimis.**

50 p. Finansinio turto ar finansinio įsipareigojimo tikroji vertė gali būti nustatoma pagal 32-ąjį verslo apskaitos standartą „Tikrosios vertės nustatymas“.

55 p. ir **62 p.** punktuose žodžių junginys „balanso data“ pakeistas į „paskutinę kiekvieno ataskaitinio laikotarpio dieną“.

Naujas standarto skyrius „XIII. LABAI MAŽOMS ĮMONĖMS TAIKOMOS IŠIMTYS“.

PAGRINDINĖ IŠIMTIS – LEIDŽIAMA TAIKYTI TIK ĮSIGIJIMO SAVIKAINOS BŪDĄ

24 VAS „Pelno mokestis“

3 p. Šio standarto IV–VIII skyrių nuostatos taikomos vidutinėms, didelėms ir viešojo intereso įmonėms. Visos kitos įmonės savo nuožiūra gali pasirinkti taikyti nurodytų skyrių nuostatas.

26 VAS „Išvestinės finansinės priemonės“

2¹ p. Labai maža įmonė, rengianti 1-ojo verslo apskaitos standarto „Finansinė atskaitomybė“ 8 punkte nustatytą finansinių ataskaitų rinkinį, taiko šio standarto nuostatas ir **naudojasi 39¹ punkte nustatyta išimtimi, t. y. taiko įsigijimo savikainos būdą.**

VIII skyrius „Apsidraudimo nuo rizikos veiksmingumo įvertinimas“ pateiktas nauja redakcija pagal naujas 9 TFAS nuostatas

35 VAS „Įmonių pertvarkymas“

Pakoreguotos sąvokų apibrėžtys: Įmonės nuosavas kapitalas, Įsipareigojimas, Perkainojimo rezervas.

38 VAS „Neribotos civilinės atsakomybės juridinių asmenų ir mažųjų bendrijų buhalterinė apskaita ir finansinės ataskaitos“

10 p. neribotos civilinės atsakomybės juridinių asmenų metinių finansinių ataskaitų rinkiniuose **nėra nuosavo kapitalo pokyčių ataskaitos.**

142 p. ...**Jei likvidavimo pabaigoje** įmonė negalėjo atsiskaityti su visais kreditoriais ir liko neįvykdytų įsipareigojimų, tokie **įsipareigojimai nenurašomi**, o parodomi likvidavimo pabaigos balanso įsipareigojimų straipsniuose...

Standartinė buhalterinės apskaitos duomenų rinkmena

(SAF-T, angl. Standard Audit File for Tax)

SAF-T reikšmė

- LR Vyriausybės 2015 m. liepos 1 d. nutarime **Nr. 699**, patvirtinančiame Apskaitos dokumentų duomenų teikimo SAF-T tvarkos aprašą, **reglamentuojama kokie konkretūs subjektai, kokiais atvejais ir nuo kada turi teikti SAF-T.**
- Taigi įmonėse buhalterinė apskaita bus tvarkoma kaip ir seniau pagal jos nustatytus sąskaitų planus. Tik pats pateikiamas rezultatas mokesčių administratoriui (SAF-T) bus parengtas pagal pavyzdinį sąskaitų planą.

SAF-T techninės specifikacijos ir techninių reikalavimų aprašas

- **Pelno siekiantys** juridiniai asmenys Didžiosios knygos sąskaitas turės klasifikuoti vadovaudamiesi Sąskaitų klasifikatoriumi **Nr. 1** (parengtas pagal pavyzdinį sąskaitų planą, patvirtintą Audito ir apskaitos tarnybos direktoriaus 2015 m. balandžio 13 d. įsakymu Nr. VAS-15);

Standartinė buhalterinės apskaitos duomenų rinkmena
(SAF-T, angl. *Standard Audit File for Tax*)

41

Kas ir kokiais atvejais teikia SAF-T?

Pagal reikalavimą buhalterinės apskaitos dokumentų duomenis SAF-T'e turi būti pasirengę teikti **pelno siekiantys juridiniai asmenys**, kurių:

- 1) **2015** finansinių metų **grynosios pardavimo pajamos viršija 8 mln. eurų**. Tokie juridiniai asmenys turės SAF-T teikti **2017 m. sausio 1 d.** prasidedančių ir vėlesnių laikotarpių buhalterinės apskaitos dokumentų duomenis;
- 2) **2016** finansinių metų **grynosios pardavimo pajamos viršija 700 tūkst. Eurų**. Šie juridiniai asmenys turės SAF-T teikti **2018 m. sausio 1 d.** prasidedančių ir vėlesnių laikotarpių buhalterinės apskaitos dokumentų duomenis;

Standartinė buhalterinės apskaitos duomenų rinkmena
(SAF-T, angl. *Standard Audit File for Tax*)

42

Kas ir kokiais atvejais teikia SAF-T?

- 3) **2017** finansinių metų **grynosios pardavimo pajamos viršija 45 tūkst. Eurų**. Tokie juridiniai asmenys turės SAF-T teikti **2019 m. sausio 1 d.** prasidedančių ir vėlesnių laikotarpių buhalterinės apskaitos dokumentų duomenis.
- 4) **2020 m. sausio 1 d.** prasidedančių ir vėlesnių laikotarpių buhalterinės apskaitos dokumentų duomenis SAF-T turi būti pasirengę teikti pelno siekiantys juridiniai asmenys, kurių **užpraėjusių** finansinių metų **grynosios pardavimo pajamos viršijo 45 tūkst. Eurų**.

Daugiau informacijos

Visa informacija apie duomenų teikimą standartinėje apskaitos duomenų rinkmenoje (SAF-T) skelbiama Valstybinės mokesčių inspekcijos prie finansų ministerijos e. svetainėje www.vmi.lt (i. MAS, SAF-T, *Standartinės apskaitos duomenų rinkmenos (SAF-T) techninė specifikacija ir techniniai reikalavimai*) ir paskambinus Mokesčių informacijos centro telefonu 1882 arba +370 5 255 3190.

Audito, apskaitos, turto vertinimo ir nemokumo valdymo tarnyba prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos

Ukmergės g. 222
LT-07157 Vilnius

Telefonas (8 ~ 5) 212
5464
Faksas (8 ~ 5) 262 0782
El. p. info@avnt.lt
www.avnt.lt

Tarnybos darbo laikas
I-IV 8.00-17.00
V 8.00- 15.45

Pietų pertrauka
12.00-12.45